

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopenjska peti-
vzeta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravništvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 42.

V Ljubljani v soboto 19. aprila 1884.

Tečaj I.

Uradniki in mestne volitve.

Čudne spake in izrodke meče na vrh razburjeno „slovensko jezero“ ljubljanskega radikalizma. Razumništvo naše, do letos pri mestnih volitvah vselej edino, razcepljeno je letos na pet strank; kandidatov, za katere smo bili druga leta vselej v veliki zadregi, teh je letos na izobilje, da se kar trgajo za mandate, in kakor otrok, igraje se s svinčnimi vojaki in lesenimi možici, postavlja in na tla podira svoje bataljone in kompanije, tako letos pri nas volilni shodi postavljajo in podirajo, povzdigujejo in uničujejo svoje kandidate. In ako se ozreš po mogočnih komandantih, ki tako kruto ravnajo z bodočimi našimi mestnimi očeti, pokaže se ti čudna in prečudna podoba, da so nekdanji stari in preskušeni voditelji naši potisnjeni v kot. Čestiti pekovski in čevljarški mojstri imajo letos prvo besedo in zvonec nosijo med njimi zavarovalni agenti neke banke, katera samo v Ljubljani plačuje nad 3000 gold. ekspenzara advokatom, da za male, neznatne svotice — da, za nekoliko dolžnih krajcarjev! — rubijo in na boben spravljajo našega ubogega kmeta, kar se vse godi samo iz čiste ljubezni do „milega“ naroda slovenskega!

Ne bode se nam zatorej čuditi, da se je takim zaslepljenim in brezvestnim voditeljem „bele, ponosne Ljubljane“ posrečilo razdor in razkol vreči tudi med posamezne stanove slovenskega razumništva. Doktor in advokat, nekdanj velika čast in ugleden stan, postala sta letos v Ljubljani oba jako dvojbene veljave. Ako si profesor, nikar ne hodi k volitvenim shodom: z doktorji in advokati vred ti bodo naši oblastni radikali z grčavimi besedami malo da ne pokazali vrata. In ako si celo tako nesrečen, da si c. kr. uradnik ter imaš vrhu tega toliko poguma, da glasuješ za odločno narodnega, a pravično sedanjo vlado zagovarjajočega kandidata, potem si bodi v svesti, da te proskribirajo naši radikali ter obsujejo s polno kôpo lepo donečih komplimentov, kakor so Efižalt, izdajalec, kruhoborec i. t. d. *cum gratia in infinitum*.

Listek.

Dunajska pisma.

Gospod urednik! Zopet se obračam do Vas. Saj bi se raji — brez zamere — do kake „milostljive gospé“ ali „ljubeznjive gospice“; todá kaj bi se širokoustil, ko bi mi vendar težko kdo verjel! Gospod urednik! torej Vi ne veste, kako težko mi je v tem lepem pomladnjem času pisariti „Dunajska pisma“. — Ne odgovarjajte mi: Káj pa jaz? — Pomislite, da Vi ste ladije poveljnik in voditelj, ki mora vedno stati na svojem mestu; jaz pa sem navaden človek, ki le tu pa tam prostovoljno, priskakóma prime za káko délo. Res sem Vam obljubil, biti Vam pomočnik po svoji zmožnosti, a prosim Vas, odvežite me vsaj za nekaj časa moje sitne dolžnosti. Včeraj že sem hotel sestí ter prijéti za neprijetno peró, ali ravno pred moje sobice oknom stoji drevo z belim cvetjem čez in čez posuto.

Naravno je pri takih razmerah, da so v tretjem volilnem razredu za kandidate postavljeni sami obrtniki, dasi ima tretji razred med blizu 300 volilci samo okoli 120 obrtnikov.

Normalno ustvarjen človek bi mislil, da, ako se tretji razred odstopi obrtnikom, ki sicer nimajo večine, a so vendar mnogoštevilno zastopani v njem, da se bode ravno tako v drugem razredu vsaj nekoliko oziralo na tiste stanove, ki imajo v tem razredu prevagujočo večino: na duhovnike, učitelje in c. kr. uradnike. Drugi razred ima namreč 661 volilcev in med temi je samo duhovnikov, učiteljev, profesorjev in c. kr. uradnikov blizu 400! Ta razmera se je druga leta vselej jemala v poštev. Vselej so centralni volilni odbor in volilni shodi kandidirali v tem razredu ali duhovnika ali kakega c. kr. uradnika, da so tako po pravilih in običajih omikanih narodov in normalno mislečih ljudij dali priliko važnemu delu našega razumništva bele Ljubljane v mestni odbor voliti svoje zastopnike.

Bili so časi — in ni dolgo tega! — ko je šlo narodni stranki v drugem razredu jako trdó za kandidate. Bili so to tisti časi, ko nekaterih voditeljev sedanje radikalne stranke niti na vrček piva nisi spravlil v čitalnično restavracijo; ko so nekateri sedanji kričači kakor narodni Nikodemi pod izmišljenimi imeni bili zapisani v narodna društva, ali pa so celo ostentativno izstopali iz čitalnice in ravno tako ostentativno zapisavali se v nemška društva ter v nemških gostilnicah na glas zabavljali na slovensko sodergo. Takrat smo bili mi c. kr. uradniki bele vrane pri narodnih volilnih shodih, bili smo zapisani v zlato knjigo naših sedanjih radikalecev in kandidate so se ti ponujale od vseh strani. In kako so bili takrat veseli tisti, ki nas zdaj pitajo z „elastičnimi“ c. kr. uradniki, ako je hotel kdo izmed nas prevzeti mandat ter kandidirati zoper svojega — ustavovernega šefa!

A vse to je zdaj pozabljeno!

Toda pozabljeno je tudi to, kako važen faktor v Ljubljani smo ravno c. kr. uradniki! Zakaj gospodje peki, krojači, čevljarji in za-

Če iztegnem skozi okno roko, primem mu lahko za cvetočo mladiko. In na visokem stanju sosedovega vrta prepeva kos ves dan, kakor bi ga bil najél. To pa oboje mene strašno moti pri pisanju. Počakaj, dejal sem, morebiti bode jutri bolje. Ali danes je pa še huje. Drevo cvete in kos prepeva; če mogoče, še lepše nego včeraj; prav kakor nalašč! Zdaj pa človek piši! In káj piši? Káko nežno pomladanjsko pesenco? Kaj pa, dà! V „Dunajskih pismih“ pisalo bi se res lahko o sleherni stvari, tudi pomlad bi smel opisavati, kakor smo jo nekdanj v nemških šolskih nalogah. Ali, žal, današnja moja naloga je druga; slábo tolažilo, da sem si jo sam naložil! Kako neprijeten predmet me danes čaka, kako slabo se prilega temu lepemu pomladnjemu času! Todá zaprimo okno ter začnimo!

Tožil sem zadnjič, da se taka surovost šopiri v učenjaškem in parlamentarnem življenju. Danes mi je govoriti, in to je res žalosten predmet, o strašni odivjalosti naših političnih in časniških bojov in prepиров. Naših, pravim; s tem nočem nikakor reči, da je

varovalni agenti tako udrihajo po nas? Za to menda, ker jim damo na leto nad pol milijona zaslužka? Vzemite Ljubljani c. kr. uradništvo, kakor se je zgodilo deloma to l. 1859., ko se je naša deželna vlada z nekaterimi drugimi uradi preselila v Trst, in videli bode, kako trda bode pela tudi vsemu obrtnemu stanu! Ali se več ne spominjate, kako javkanje je nastalo takrat ravno med ljubljanskimi obrtniki? Zdaj pa nihče ne pomisli pri tem zabavljajući na c. kr. uradnike, da v takih razmerah nobeno ministerstvo, nobena vlada ne more misliti na to, da bi število uradov in uradnikov povišala v naši Ljubljani.

Naši radikalni mestni očetje moledujejo za vrhovne železniške vožnje urade in celo za železniške direkcije. Ali bi ne bilo brezvestno, ustrezati takim prošnjam, dokler je uradniški stan v Ljubljani zaničevan in dokler se uradniki pri nas tako žaljivo prezirajo, kakor se letos godi pri mestnih volitvah?

Zatorej kličemo vam, ki delate in v prah podirate v Ljubljani letos mestne zastopnike, bodite pametni, bodite pravični, bodite previdni! Ako vas je res briga pravih koristij mesta ljubljanskega, nikar ne zaničujte stanu, ki je narodu slovenskemu uže dal toliko izvrstnih delavnih mož; nikar ne sramotite c. kr. narodnega uradništva! Nikar ne hujskajte druge stanove zoper stan, ki morebiti ni tako oblasten, tako glasán, kakor ste vi, a v kljub svoji miroljubnosti ravno tako pošten, ravno tako domoljuben, kakor ste vi. Nikar ne prezirajte pri volitvah c. kr. uradnikov!

Deželna kmetska enketa.

(Dalje.)

O prvi točki dnevnega reda deželne enquete, „o dednem pravu“ na kmetih, poroča deželni poslanec g. Svetec. Govornik pravi, da je najprej odgovarjati na vprašanje: Kateri kmetije naj spadajo z ozirom na dotični vladni načrt pod omenjeni zakon? Koliko naj imajo najmenj katastralnega čistega prinosa, oziroma zemljišča, koliko smejo največ imeti? (§ 1. vladnega načrta.)

drugod v tem oziru vse lepo in snažno. Ali mene tuje stvari malo skrbé, ko mi delajo toliko preglavice domače! Pometajmo vsak pred svojim pragom. Tudi nas to nikakor ne opravičuje, ako moremo dokazati, da sosed tudi ni dosti prida.

Možje, kateri imajo vzvišeni poklic, bodi da jim ga je ljudstvo izročilo, bodi da so si ga sami izvolili po nekem notranjem nagibu, vzvišeni poklic, pravim, narod voditi, pravice njegove braniti, poganjati se za njega korist in blaginjo, taki možje treba da so odlični v vsakem oziru, odlični po svoji duševni zmožnosti in omiki, odlični po svojem značaju, po vsem svojem vedenju v delih, v govoru in v pisavi. To je tako resnično, tako gotovo, da se po pameti še tajiti ne more, da ne pripuščá nikake dvojbe. Kako pa naj vodi, kdor sam ne vidi ali ne vé pravega pota? kako naj brani, kdor je sam na duhu siromak? kako bodi drugim vzgled in vzor, kdor je sam poln hib in napak? Gospóda! to niso kar tako samo lepe besede, pri katerih pa si ni nič posebnega misliti treba. To so resne, stroge

Poročevalec naglašava, da je došlo obilo gradiva za razmotranje te zadeve. Reči mora, da se mu zdi vladni načrt državne postave o dedinskem pravu za kmetijska posestva jako primeren razmeram za kranjsko deželo in to z več uzrokov.

Ako posestnik sedaj umrje nagloma brez oporoke, se njegovo posestvo enako razdeli med dede. Posledica temu je, da se dediči med saboj pravdajo, kdo bode posestvo prevzel in po kakni ceni, kajti vsi hočejo imeti velike deleže. Ako so dediči mladoletni, izroči se vsim dedičem enak del posestva in potem visi posestvo leta in leta brez pravega gospodarja. Ko dorastejo, pričinja se stoprav pravda, kdo in za koliko bode prevzel posestvo; to pa je gotova škoda za kmetijstvo. Je pa tudi zaradi pristojbin, kajti v takem slučaju se morajo pristojbine plačati precej, ko se pripíše vsakemu dediču enak del, potem pa zopet, kadar posamezni dedič prevzame posestvo, kakor bi ga bil na novo kupil. Postava o dedinskem pravu popravlja te napake in tedaj je želeli, da kmalu pride do veljave.

Naloga enkete je, izreči merilo, kako veliko naj bode posestvo, ki ima dobiti to prednost, da se ravna ž njim po kmetiskem dednem pravu, kar postavni načrt odkáže to določbo sklepu deželnih zborov. To vprašanje je pa sila težavno. Ali se to določi po velikosti posestva, koliko ima oralov, ali po katastru, koliko ima čistega dohodka, ali po davku, kolikor ga plačuje? Najprimerneje se vidi poročevalcu, da se to določi po čistem katastralnem dohodku, kajti po davkih ne gre, ker niso stanovitni. Tudi po obsegu zemljišča se ne da določiti, kajti tu treba ozirati se na lego posestva, njegovo rodovitnost itd. Tedaj je gotovo najbolj umestno, ako se to odmeri po čistem katastralnem dohodku. Gospod Svetec nasvetuje, naj bi se vpisala vsa posestva, ki imajo čistega katastralnega prihodka 25 gld. do 350 gld. na leto. Najmanjša posestva bi imela tedaj vrednosti 1000 gld., največja pa bi bila na meji, kjer se prične veliko posestvo, katero ima plačati po volilni reformi, skleneni v zadnjem deželnozborskem zasedanju, $\frac{1}{6}$ zemljiščne davka, $\frac{1}{6}$ pa davka od poslopij. Poročevalec Svetec stavlja v tem smislu svoje predloge.

Deželni odbornik g. dr. Vošnjak podpira poročevalčeve nasvete in navaja nekoliko statističnih dat. Deželni odbor se je obrnil do c. kr. deželne vlade, da bi preskrbela po davkarijah statistične izkaze, koliko je v vsakem okraju kmetij s čistim katastralnim dohodkom od 10 do 20, od 20 do 40, od 40 do 60, od 60 do 100 gold. i. t. d. Iz takih izkazov bi se lahko poznalo, kake velikosti so kmetije povprek v raznih okrajih. Davkarje niso mogle sestavljati teh izkazov, ker je bil čas za ogromno delo prekratek. Ker ni družih števil, služiti morajo številke z leta 1866., objavljene od tedanjega vodje c. kr. finančne

zahteve, od katerih ne smemo in ne moremo nič odpustiti. Gorjé narodu, kateri ima v tem oziru preveč potrpljenja sè svojimi zastopniki! To bi kazalo, da spava „javna vest“, in to je gotovo znamenje, da se bliža, da se že začneja konec narodovega življenja. Tako poslanstvo zdi se mi kakor neko duhovništvo. A kaj bi se reklo duhovnemu, ko bi, da ne govorim o hudodelstvu in nepoštenosti, pridušal se in preklinjal, kakor mešetar, z možko mladino vasoval in ukal po noči, pijančeval in tudi časi malo se pretepal! Njemu se celo marsikaj ne spodobi, kar bi se kakemu drevarju ali vozniku ne očitalo. Vsak stan ima poleg splošnih še svoje posebne dolžnosti. Lepšega stanú pa jaz ne znam, nego je stan narodnih zastopnikov in časnikarjev. Čast velika, težko breme, posel odgovornosti poln! Kdor čuti, da nima, vsaj v neki meri, zmožnosti in lastnosti, potrebnih za ta sveti poklic, umakni se mirno iz javnega življenja, odlóži častno breme, če mu ga je tudi narod proustvoljno naložil na rame; odpovej se svojega poslanstva, če ga je tudi ljudstvo enoglasno

direkcije g. vit. Felsenbrunna, številke ljudskega številjenja od l. 1880. in pa izkaz vis. c. kr. finančnega ministerstva za l. 1883. o številu zemljiških davkopláčevalcev, o povprečnem površki njih zemljišč in davčnem znesku. Po računu g. vit. Felsenbrunna je bilo leta 1865. na Kranjskem 95 928 gruntnih davkopláčevalcev, od katerih je 26 541, to je več ko $\frac{1}{4}$ del, plačeval le do enega goldinarja, 11896 od 1 do 2 gold., 16 102 pa od 2 do 5 gold., 17 696 od 5 do 10 gold., 15 616 od 10 do 20 gold., 4938 od 20 do 30 gold., 1668 od 30 do 40 gold. in le 1471 nad 40 gold.

Po izkazu finančnega ministerstva je na Kranjskem bilo leta 1883 106 558 zemljiških davkopláčevalcev ter je prišlo povprek na jednega davkopláčevalca 15 oralov 828 sežnjev z 26 gold. 42 kr. čistega prinosa in šest goldinarjev davka. A obe te številki, 95 928 in 106 558, ne označite pravega števila kmetijskih posestnikov, ker se je število vršila po katastralnih občinah, tedaj se je vsak davkopláčevalec štel tolikrat, kolikor je katastralnih občin, v kojih ima kos zemljišča.

Taki slučaji nahajajo se pogostoma. To nam kažejo številke zadnjega ljudskega številjenja. Iz njih se vidi, da je na Kranjskem bilo 54 600 kmetijskih posestnikov in ti so menda večinoma isti davkopláčevalci viteza Felsenbrunna, ki plačujejo nad 5 gld. davka. Tudi število hiš je primerno slednji številki, ker je na Kranjskem zvanaj mest in trgov 69 661 hiš in hišic, od katerih se morajo odšteti hiše taci obrtnikov, trgovcev in rokodelcev na deželi, ki imajo le kos vrta pri hiši, tedaj ne spadajo h kmetiskemu stanu. Ako se vzame 40 gld. čistega prinosa, kot meja navzdol, bi kacijh 25 000 kmetij spadalo pod ta zakon, tedaj skoro polovica vseh posestnikov.

Ker je na Kranjskem 1 gld. 70 kr. povprek za oral zemljišnega davka, bi pri 25 gld. prinosa površje znašalo okoli 17 oralov. Kmetija take velikosti pa uže živi jedno rodbino s svojimi dohodki. Dr. Vošnjak tedaj gorko podpira nasvet g. Svetca, kateri se mu za razmere kranjske dežele vidi prav primeren.

Gosp. Ogulin priporoča, naj se kolikor mogoče gleda na to, da se posestva ne bodo trgala, kadar je več dedičev, ampak da skupaj ostanejo. Pri glasovanju sprejme se gosp. Svetca nasvet jednoglasno.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Potovanje cesarjeviča in visoke njegove soproge opisujejo listi v dolgih brzovajih, ki nam kažejo, kako presrčno je sultan sprejel svoje goste. Vse, kar premore kalif s svojimi zakladi in sijajnim bleskom, vporabljaló se je za vreden sprejem dediča avstrijskega žezla.

V znamenitem uvodnem članku razpravlja praška „Politik“ prihodnje deželnozborske vo-

izvolilo. Tu se mi bode morebiti ugovarjalo: Kar praviš tu, to veljaj, če tudi ne prav do pičice, za prave izvoljene poslance; a kaj hočejo časnikarji v tej čudni zvezi? — Dobro sem si v svesti, da je to, kar tu zahtevam od časnikarjev, res kaj nenavadnega. Velika večina mož tega stanu bode se sama, očitno ali vsaj skrivaj, posmehovala takim idealističnim zahtevam, češ, da jih s tem previsoko stavim. Res dá, njim, kakoršni so, izkazujem preveč česti, če kaj takega od njih zahtevam. Ime časnikar, žurnalist ne glasi se Bog vé kako imenitno, kar pa nikakor ne brani, da se nahajajo v tem stanu vse česti vredni, dá celo idealni možje. To je kakor pri igralcih in igralkah. In kaj je zlasti krivo, da ti možje sploh niso na posebno dobrem glasu? Ali pogrešamo na njih zmožnosti, omike? Da ne govorim o drugih, koliko talenta se nahaja pri časnikarjih dunajskih! In to nad prečnikom in pod njim. V dunajskih listih se beró sestavki, v naglici spisani, izborni po vsebini in po obliki, da jih lahko v vsako berilo vrstíš med klasične zglede prozajične pisave. Človek kar misli

litve na Moravskem. To bode — pravi češki list — dvoboj med cesarskim namestnikom grofom Schönbornom in med bivšim ministrom Chlumecky-jem, ki je načelnik fackijozni opoziciji, dvoboj med nemškimi narodi, kateri na podlagi temeljnih zakonov zahtevajo svojo narodno enakopravnost, in surovo silo nemških hegomonov, med avstrijsko državno idejo in strankarskimi namerami. Da se je uže pričela volilna akcija izvrševalnega odbora moravskih deželnih poslancev, navdaja „Politiko“ z živim zadostenjem; vendar ne misli, da bi po sedanjem volilnem redu slovanska stranka na Moravskem pri volitvah mogla na novo pridobiti več nego deset poslanskih sedežev. Veliko posestvo odloči tedaj v volilnem boji, in od ministerskega predsednika pričakuje avtonomna stranka, da bode z vso energijo se potezal za zmago svoje politike in svoje sisteme. Pri tej priliki se bode videlo, kdo da gospoduje na Moravskem, ali „namestnik Nj. Veličanstva ali prokonzul fackijozne strankarske vlade“.

Hrvatski ban je ukazal, da ima opera na hrvatskem gledališči prenehati. Narodni ta zavod dobiva od dežele letnih 32 000 gld. podpore, in za prve štiri mesece tega leta znaša uže primankljaj čez 6 000 gld. Vsled tega je ban ustavil operne predstave. Opozicija zaradi omenjenega ukaza bana hudo napada in zborovala je zadnji ponedeljek ter sklenila protest zoper ta sklep, ki „uničuje narodno umetnost in eksistenco toliko umetnikov in drugih osob.“ — Najbrže bode sedaj privatnim potom zamašili letni velikanski deficit, ki se redno nabere na 20 000 gld.

Tuje dežele.

„Pol. Corr.“ javlja iz turških krogov, da misli črnogorski knez, sklicati v juniju letošnjega leta nekaj ljudski zbor v Cetinje.

Iz Petrograda se poroča, da Tolstoj namerava odstopiti; naveličal se je baje vednega političnega boja. Pravijo, da bode Nabokov ali pa Grote njegov naslednik.

Nemški časniki mnogo pišejo o odstopu kardinala Ledohovskega. Sedaj zvedó, da je sam prosil sv. Očeta za premeščenje iz poznjanske nadškofije, drugič pa zopet trdijo, da vest ni istinita. Obče je razširjeno mnenje, da mora na tej novici vendar nekoliko resničnega biti. V Berlinu baje smatrajo ta odstop kakor nekaj prevrat v razmerah kurije s prusko vlado, in sicer prevrat, ki bode privedel do sporazumljenja. Uže več tednov se je pisalo, da se vrše dogovarjanja z Rimom zaradi nadškofije gnjezenske, in sicer v pomirljivem smislu. Ako se ta vest obistini, zginil bode velik vzrok nezadovoljnosti in prepira med vlado in katoliškimi nemškimi podaniki.

„National“ poroča, da so Francozi pri Hong-Hoa vjeli dokaj kineških vojakov. Sedaj jih skrbno čuvajo, da se bode zamaglo dokazati sodelovanje kineške vlade. Iz Pekinga

ne sme, koliko koristi, koliko pravega blagoslova bi imelo človeštvo lahko od tolike nardarjenosti, od toliko izbornih moči, ko bi se vse to obračalo v dobro. A kam se navadno obrača, o tem mi pač ni treba govoriti. Če človek to preišlja, groza ga obhaja in neka sveta nevolja; misel se mu vriva po sili: Žalostna ti majka, Gutenberg, s tvojo nesrečno iznajdbo! Kako smo nekdanj v nemških šolskih nalogah slavili to umetnost, kako smo izsledovali in poviševali ogromne koristi, katere je prinesla napredku in razvoju človeštva! Na njene žalostne nasledke pa nismo mislili — otroci! A kvarljiva moč njena ne kaže se nikjer tako, kakor v časništvu, kakoršno je danes. In če je že zdaj tako, česa se nam je še nadejati se, kaj čaka potomcev naših? Šesta velemoč se je imenovalo časništvo; to se nam je zdelo malo preveč česti, sedaj pa vidimo, da bode skoraj prva, ali je pa morebiti že! Meni se vidi, da se ta prikazen vse premalo v poštev jemlje, sosebnó pa tam, od koder bi bilo edino še upati pomoči. Čisto nič me ne straši, če me kdo pita z nazadnjaštvom,

prihajajo naznanila, da je cesarjeva mati, ki sedaj vlada v imenu mladoletnega sina, imenovala očeta prihodnjega vladarja, princa Kunga, predsednikom velicega sveta. Mož se baje nikdar ni pečal s politiko in zato smatrajo to imenovanje kot po polnem notranjo zadevo, ki nima nikakega vpliva na zunanjo politiko. Pomorski minister je brzojavno čestital v imenu vlade generalu Millotu za osvojenje Hong-Hoa.

Govor ministerskega predsednika Ferry-ja daje listom še vedno dovelj tvarine. Brzojav njegovih besedij ni natanko označil. Marsikateri odstavek, ki bi ga poprej ne bili pripisovali mirnemu in premišljenemu državniku, bere se sedaj vse drugače, ko čitamo ves govor in ne posameznih stavkov. Zmerni krogi odobravajo besede ministrove, radikalci pa se hudujejo nad njimi in pravijo, da so pravcati *monstrum*.

Kakor smo poročali v včerajšnjem brzojavu, se Gordonu sedaj nekoliko bolje godi. Njegov podpoveljnik Saleh paša se dobro brani na Sinjem Nilu in spravil je dokaj živeža skup, kojega pošje v Kartum. Narobej s temi poročili pa „Times“ javijo, da je nevarnost v Kartumu še vedno velika, posebno ker Gordonu silno manjka streliva. V Berber se ne more rešiti; — k večjemu je mogoče še prodreti do reke Kongo. Ta pot pa bi bila silno težavna in počasna. Zato se v kratkem pričakuje vest, da se je moral hrabri mož udati vstašem.

Osman Digma je izdal proklamacijo, da smatra dosedanje svoje poraze kot kazen božjo, a pozneje bode gotovo zmagal. Tako se je tudi Mohamedu godilo iz začetka, a končno je vendar premagal vse sovražnike.

Pred Suakimom stoji sedaj 25 tujih ladij; med njimi ste dve francoski in jedna laška in ruska.

Turška vlada je sprejela ostavko grškega patrijarha in imenovala provizorično msgr. Agathangelosa njegovim naslednikom; ob jednem je pozvala grško občino, da naj voli drugega vladiko.

Severno-amerikanski poslanec je izjavil v Limi, da njegova vlada ne more pripoznati Iglesiasa za predsednika, ker ga podpirajo jedini Kileni, ki imajo pridobljene pokrajine začasno v lasti.

Razne vesti.

— (O potovanju prestolonaslednika) poročajo listi: Cesarjeviča in visoko njegovo soprogo je 17. t. m. bulgarska ladija sprejela v Giurgevem in ju peljala v Ruščuk, kjer sta gosta takoj stopila v železniški voz. V Giurgevem se jima je poklonil knez dvorni maršal, baron Riedesel, ki je spremljal potovalce do Varne. Tu sèm so dospeli ob polu petih popoldne; kakor povsod, pozdravljali so jih navdušeno avstrijski podaniki, domače ljudstvo pa je prisrčno sodelovalo pri sprejemu. V sultanovem imenu je pozdravil visoke goste

če se mi očita, da sem neprijatelj svobode in omike, da kličem policijo na pomoč zoper vse, kar mi je neprijetno, kar se mi v moji kratkovidnosti kvarljivo vidi in pogubno. Dobro so mi znane vse tiste fraze, da tiskovna svoboda celi sama rane, katere je vsekala itd. Saj vidimo, kam so nas privedle lepo doneče fraze. Jaz pa pravim: če je glavna naloga državi skrbeti za svojih državljanov duševno in telesno blaginjo — in če ni tako, potem res ne vem, za kaj je ta naprava na svetu — dolžna je staviti za časa jez proti tej strašni, pogubonosni povodnji, naj reče tisto „manchesterstvo“, da ne rabim pravega imena — kar hoče. To je tudi dél, in ne najmanjši dél, socialnega vprašanja.

Toda malo v stran smo zašli od našega pravega predmeta. Ta stvar bi potrebovala posebne razprave. Govoriti sem hotel danes o našem slovenskem časništvu, kar pa odložimo na prihodnje dunajsko pismo.

Jos. Stritar.

Sefer paša z mnogobrojnimi dostojanstveniki. Na vsi poti je bilo krasno vreme. Za cesarjeviča in soprogo njegovo je pripravljenih v Jildic-kiosku v Carigradu 24 krasnih sob, ki so električno razsvetljene. Spalne sobe so preprežene z belim atlasom, toaletni kabinet cesaričin pa z lila-atlasom in ima pozlačeno opravo iz palisandrovega lesa. V nekaterih salonih se nahaja bogata zbirka starih in krasno srebrno namizno orodje. Tudi turške kopelji ne pogrešamo; njena oprava je z belim sviljenim brokatom preprežena. Sultan je vsak dan nadzoroval dela in sam je naslikal več fresk — vladar je namreč pasijoniran slikar. — Cesarska fabrika v Top-Hane dela dva krasna samokresa za cesarjeviča, katera mu hoče sultan pokloniti. Za cesaričino so priurili prelepega arabskega konja. Jezdec ga je dresiral v ženski obleki, da ga je privadil prihodnjemu poklicu. Za spremstvo je sultan naročil 20 tabačnic, katere bode gospodom daroval.

— (Pobožna princezinja.) V Carigradu je te dni umrla tota egiptovskega podkralja. Svoje ogromno premoženje — okoli 20 milijonov gld. — zapustila je svetima mestoma Meki in Medini v namen, da bodo svečeniki neprenehoma molili na Muhamedovem grobu za mir in pokoj njene duše.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Deželne sodnije svetovalec v Gradci E. pl. Schrey je imenovan za svetovalca pri odnotni c. kr. nadsodnji.

— (Sklep deželne kmetijske enquete) bil je včeraj ob 1/2 7. uri zvečer. Deželni glavar gosp. prof Thurn sklenil je enketo s sledečim slovenskim govorom: „Delo je dokončano — nasveti in sploh mnenja sl. enquete se bodo prihodnjemu deželnemu zboru s poročilom v obravnavo in rešitev predložili. Deželnega zbora naloga bode, o teh navetih sklepati in primerno vkreniti, bodi-si s postavodajstvom, bodi-si z vpeljavo ali podporo dotičnih naprav, ali pa tudi s poukom. Od 62 povabljenih gospodov se jih je 50 enquete udeležilo; trije so se pismeno opravičili. Usojam se, zaupnim možem sl. enquete v imenu kmetijstva iskreno zahvalo izreči. Gospodje so se iz same prijaznosti do kmetijstva in domoljubja težavnemu delu podvrgli. (Nemški:) Zahvaljujem se sl. enketi za njeno patrijotično delovanje. Naj bodo častiti gospodje preverjeni, da so na korist kmetijstva, oziroma dežele in države delovali in to naj jih za trud in žrtve vsaj deloma odškoduje. (Slovenski:) Bog daj, da bi naše delo plodonosno bilo. Zahvaljujem se visokorodnemu gosp. deželnemu predsedniku, kateri je s svojo navzočnostjo enketo počastil. Zahvaljujem se slavnemu mestnemu zastopu, da nam je prepustil dvorano za naše zborovanje, gospodu županu ljubljanskemu pa za prijazne besede, s katerimi je včeraj enketo pozdravil; — bela Ljubljana, srce naše dežele — v katero naš kmet rad prihaja, je bila in bo deželanom zmerom priljubljena in draga! Hvala tudi g. državnemu poslancu Klunu, ki je važno in trudapolno opravilo zapisničarja enquete oskrbovati blagovolil. Sklenem slavno enketo. — Gosp. deželni predsednik baron Winkler pravi, da mu je bilo jako prijetno, se udeležiti enquete in da se bode c. kr. vlada ozirala na sklepe, oziroma iste priporočala vis. c. kr. ministerstvu. — Gosp. Namorš izreče v imenu vseh članov enquete gosp. deželnemu glavarju grofu Thurnu za spretno vodstvo enquete, gosp. deželnemu predsedniku baronu Winklerju pa za soudeležbo med občinim odobravanjem zahvalo.

— (Premeščenje.) Kakor čitamo v „Slovenecu“ 17. aprila, je g. Ant. Koblar, tajnik in arhivar ranjcega vladike dr. Pogačarja, kot kaplan premeščen v Mengiš. V interesu domače povestnice obžalujemo ta ukrep tem bolj, ker bi bil gosp. Koblar s svojo neumorno delavnostjo v Ljubljani, kjer so mu bili pristopni zgodovinski viri, sigurno še mnogo koristil zanemarjeni zgodovinski vedi.

— (Koncert.) IV. in zadnji koncertni večer (*Kammermusik-Abend*) filharmonične družbe bode jutri v nedeljo 20. aprila v redutni dvorani. Program obsega A. Rubinsteinov kvartet za dve gosli, violo in violoncello, op. 17., šte. 3, *F-Dur*, Joachim Raffov trio za glasovir, gosle in cello, op. 102, *C-Moll* in Beethovenov septet za gosli, violo, violoncello, bas, klarineto, fagot in rog, op. 20, *Es-Dur*. Sodelujejo gg. Gerstner, Pfefferer, Mo-

ravec, Koret, Jettl, Sklenar, Trušnovic, Stiaral in Zöhrer. Začetek ob 1/2 8., ustopnina pri blagajnici 1 gld. Prijatelje umetne glasbe opozorujemo na to zanimivo koncertno predstavo.

— (Častno priznanje.) Delavsko podporno društvo v Trstu napravi v nedeljo 20. aprila sijajni koncert, med katerim se izroči zaslužnemu društvenemu predsedniku g. Viktorju Dolencu zlata svetinja kot vidno znamenje živahnih simpatij, kojih si je pridobil med domoljubnimi tržaškimi delavci.

— (Izginil) je črevljarski učenec Fran Kalič, kateri se je učil pri črevljarskem mojstru gosp. Škrbincu v Ljubljani, uže pred osmimi dnevi in ne vé se kam. Fran Kalič je 16 let star, jako majhne postave, grbast, ima kodraste lase in dolg rudečkast obraz. Ko bi ga kdo srečal, dovede naj ga mestnemu magistratu ljubljanskemu.

— (Tatvina.) Neznani tat ukradel je včeraj po noči trgovcu g. Kendi na Mestnem trgu štacunsko tablo v vrednosti 12 gld., na kateri je bila naslikana rokavica.

— (Ubil) se je včeraj po noči žganjar in postopač Henrik Uršič, 33 let star, v Drageljnovi hiši v Rudniku. Pijan je po noči lezel na pod in ni vedel, da so iz tal vzeli nekaj desk; padel je skozi v hlev in se ubil, ker so se mu pretresle možgani.

— (Zagrebsko gledališče.) V prihodnji seji mestnega zbora v Zagrebu bodo stavili predlog, da naj daje mesto v prihodnje deželnemu gledališču namesto sedanjih 2000 gld. vsako leto 10000 gld. podpore. — In pri nas?

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Carigrad, 19. aprila. Cesarjevič Rudolf se je v odgovoru na pozdrav avstrijsko-ogerske kolonije zahvalil za prelepi sprejem. Rekel je: „Imejte vedno pred očmi, da tu v daljni zemlji s svojim skupnim in s složnim delovanjem podajate svetu podobo o silah naše monarhije; ne pozabite nikdar, da morate tu zastopati in reprezentovati avstrijsko-ogersko državo. S srčnim veseljem bodem poročal cesarju, kake domoljubne čute sem našel med Avstrijci v Carigradu.“ Navzoči so z burnimi, več minut trajajočimi hoch-klici odgovarjali na te besede.

Carigrad, 18. aprila. Po včerajšnjem obedu je sultan podelil cesarjeviču veliki kordon osmanijeh-reda z briljantno zvezdo, cesaričinji pa veliki kordon šekkat-reda z briljanti. Tudi spremstvo je dobilo rede. Popoldne so bili visoki gostje pri selamliku, to je pri sultanovi ježi, v mošiji v Dolma-Bagdše; popoldne pa je cesarjevič sprejel poslance barona Calice-a, avstrijsko-ogersko naselbino in diplomatični korps. Potem je bil izlet do „sladkih vod“ na evropskem obrežju. Vreme je vedno lepo. Sultan bode cesaričinji v dar ponudil krasen briljantni ovratnik, cesarjeviču pa sabljo, olupšano z briljanti. — Imenovanje Hassan Fehmija pravosodnim ministrom se uradno naznanja.

Berolin, 18. aprila. (Wr. allg. Ztg.) Gotovo je, da se ustanovi pruski državni svet s predsedništvom prestolo-naslednikovim. Cesar je dal uže svoje dovoljenje za to novo napravo.

Telegrafično borzno poročilo

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	79.90
„ „ „ srebro	81.—
Zlata renta	100.70
5% avstr. renta	95.40
Delnice narodne banke	849.—
Kreditne delnice	321.10
London 10 lir sterling	121.45
20 frankovec	9.63 ⁵
Cekini c. kr.	5.73
100 drž. mark	59.40

Uradni glasnik

z dné 19. aprila.
Eks. javne dražbe: V Kranji posestvo Janeza Mubija iz St. Jurija (2798 gold.) dné 12. maja, 20. jun. in 21. jul. — V Ložu posestvo Janeza Jeršana iz Hudega Vrha (1245 gold.) dné 10. maja (prenos); posestvo Matije Martinčiča z Otoka (1150 gold.) dné 15. maja (prenos 3. naroka); posestva Jarneja Vidmarja

iz Loža (1000 gold.) dne 10. maja, 11. jun. in 11. jul. — V Idriji posestvo Andr. Čuka iz Loma (2870 gld.) dne 5. maja, 9. jun. in 7. jul. — V Logatcu posestvo Janeza Lekana iz Rovt (4790 gold.) dne 24. maja (3. narok); posestvo Jos. Homovca iz Cérknice (1692 gld.) dne 10. maja (prenos 3. naroka); posestvo Jurija Mazija iz Dolenje Vasi dne 24. maja, 26. junija in 26. jul. (prenos); posestva Luke Vidriha iz Cérknice (850 gold. in 625 gold.) dne 8. maja, 7. jun. in 10. jul.; posestvo Neže Petričeve iz Dolenje Vasi (1595 gold.) dne 10. maja (3. narok). — V Tržiču posestvo Jere Globočnikove iz Retenj (2963 gold.) dne 26. maja, 25. jun. in 28. jul. — V Ribnici posestvo Terezije Malnarjeve Pri Cerkvi (1100 gold.) dne 23. maja, 23. jun. in 23. jul.

Razpisane službe: Služba okrajne babice za občino Kresnice z letno nagrado 26 gold. 25 kr. in za občino Moravče z letno nagrado 31 gold. 50 kr. Prošnjici naj vpošljati svoji molbenici, podprte s dotičnimi spričevali, do konci aprila okr. glavarstvu litjskemu.

Tujci.

Dne 17. aprila.

Pri **Maliču:** Weiner, urednik, in Raumann, Bukemaier, Rosenthal, trgovci z Dunaja. — Volk in Hermann, potovalca iz Gradca. — Dr. Gratzky, c. kr. lajtenant, iz Gradca. — Walz, trgovec, iz Trsta. — Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Ogulin, posestnik, iz Rudolfovega. — Dr. Samec iz Škofje Loke.

Pri **Slonu:** Baron Thieler, c. kr. fldcm., s rodovino; Koch pl. Langentreu, c. kr. minister vrhni poštni svetnik; Kaufmann, urednik, s soprogo, in Pitschmann, trgovec, z Dunaja. — Raschka, zasebnica, s hčerko iz Freiberga. — Vitez Schrott, c. kr. podpolkovnik, s soprogo iz Trebiža. — Battista, trgovec, iz Vidma. — Bačić, trgovec, in sin z Reke. — Vičić, zasebnica, iz Il. Bistrice. — Schulz, zasebnica, iz Novega Mesta. — Burger, soproga notarja, iz Kočevja. — Dr. Namorš, prakt. zdravnik, iz Jesenic. — Gustin, posestnik, iz Mellike. — Kottnik, veleposestnik, iz Verda. — Dekleva, posestnik iz Notranjskega. — Golobič, župnik, iz Cerklj. — Starč, veleposestnik, iz Kamnika.

Pri **Južnem kolodvoru:** Sonnleithner pl. Sonnburg, zasebnik, z Dunaja. — Nussa, lesni trgovec, iz Trsta. — Hess iz Maribora. — Berko, agent, iz Celja. — Dev, dež. poslanec, iz Črnomlja.

Umrlí so:

Dne 16. aprila. Jovana Perovšek, hči delavca, 7 l. 11 mes., Opéarska cesta št. 25, vnetje možjan.

Dne 17. aprila. Ana Marin, delavka, 19 l. 11 mes., Rožne ulice št. 39, jetika. — Ivanka Trinker, zasebnica, 35 l., Kongresni trg št. 13, jetika. — Janez Calligaro, bivši krčmar, 74 l., Pred igriščem št. 2, pljučnica.

V bólnici:

Dne 15. aprila. Tomaž Urankar, delavec, 49 l., otrpnenje srca. — Peter Hutter, krošnjar, 58 l., otekanje možjan.

Srečke

z dne 16. aprila.

Praga: 36 14 29 73 68.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
18. aprila	7. zjutraj	727.62	+ 8.6	svzh. sl.	obl.	17.00
	2. pop.	724.67	+13.4	>	>	dež
	9. zvečer	723.27	+ 8.7	>	>	

Račune, nakladne liste, kuverte, vizitke, sploh vsakovrstne tiskovine

izgotovlja v mišnej izvršbi in po nizkih cenah

tiskarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.

Vabilo

k prvemu rednemu glavnemu zboru penzijskega društva

c. kr. poštarjev in poštinih opraviteljev

v državnem zboru zastopanih dežel

dne 22. aprila 1884 ob 11. uri dopoldne v mali dvorani godbenega društva na Dunaji, umeteljniške ulice št. 3 (Wien, Künstlergasse Nr. 3.)

Dnevni red:

- 1.) Poročilo osrednega odbora.
- 2.) Predložitev računov.
- 3.) Poročilo pregledovalcev računov; potrdilo računov.
- 4.) Predložitev proračuna za 1884. leto.
- 5.) Nakup efektov.

Da hode to zborovanje sklepično, vabijo se k zanesljivi vdeležbi prijazno vsi p. n. udje tega društva.

Udje, kateri se ne vdeležé tega zborovanja, naj blagovolijo svoja nekolegovana pooblastila poslati podpisnemu ali društvenemu predsedništvu na Dunaj; oni pa, kateri se vdeležé tega glavnega zbora in želijo imeti znižano vozino po železnici, naj društvenemu predsedništvu na Dunaj (Wien, Beatrixgasse 25, III. Bezirk) naznanijo, po kateri železnici se voziti nameravajo, da jim taisto dotične legitimacije preskrbi.

(26) 3—3

Adolf Mulley,
načelnik.

(24) 26—5

A. Mayer-jeva
trgovina

piva v steklenicah
v Ljubljani

priporoča

carsko in izvožno mareno pivo
v zabojčkah po 25 ali 50 steklenic.

Odgovorni urednik prof. Fr. Šuklje.

Podpisani usoja si priporočati
zalogo bruseljskih klobukov
in drugih stvari p. n. občinstvu;
vsakovrstne klobuke

za gospode

posebno pa: **suknene klobuke** (Lodenhüte) v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorjave, svetlo- ali temnosive, svetlo- ali temnozeleno itd., po 2 gld. 20 kr.; **trde klobuke**, najnovejši izdelek, rjave ali črne, dobro blago, po 1 gld. 80 kr., najboljše po 2 gld. 20 kr.; **svilnate cilindre**, najfinejša roba in najboljši izdelek, po 4 gld. 50 kr.; **klobuke za dečke** po 1 gld. do 1 gld. 50 kr.; dalje

srajce za gospode,
spodnje hlače, vratnike, kravate

itd. itd. (4) 10
Naroče z dežele izvršujejo se točno in vestno poštinih povzetjem.

Odličnim spoštovanjem

Ivan Soklič

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 6.

J. pl. Trnkoczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“
priporoča in razpošilja s poštinih povzetjem

Marijaceljske kapljice
za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozarjamo, da se tiste **istinite Marijaceljske kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkoczy-ju.** Razpošiljava se le jeden tucat.

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno.**

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živoih, otekline, otrpele ude in kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samc „**cvetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na **protinskej bolezni** na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš **dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vspeh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin.** S popolnim prepričanjem priznavam torej **dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednekej bolezni **priporočam.** Vašej blagorodnosti pa izrekam **najprisrčnejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udaji

Fran Jug, posestnik v Šmariji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno olje

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr. (6) 12—8

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih; udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v skatuljah & 21 kr. jeden zavoj s 6. skatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „Samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.